

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 11 (160), grudzień 2009
ISSN 1730-5187

GMINA 2009

Targi dla miast, gmin i regionów

W NUMERZE

KRONIKA KRAJOWA

IV Partnerstwu publiczno-prywatnemu poświęcone były dwa spotkania odbywające się przy okazji Targów dla Gmin, Miast i Regionów GMINA 2009. Pierwszym było seminarium zorganizowane przez Kancelarię Doradztwa Gospodarczego Cieślak&Kordasiewicz. Drugie to Międzynarodowe Forum PPP „Współpraca sektora publicznego z prywatnym – Idea partnerstwa”.

ZE ZWIĄZKU

IX W półtoratysięcznym Dolsku odbyła się pod koniec listopada br. druga już konferencja poświęcona świętym patronom polskich miast i ich kultowi w społecznościach lokalnych. Organizatorem spotkania był Związek Miast Polskich.

X W ostatnim dniu września br. zakończyła się realizacja rok trwającego projektu „Program edukacyjno-informacyjny na rzecz aktywnego udziału władz samorządowych w ochronie klimatu”. Związek Miast Polskich realizował go pomiędzy 1 października 2008 a 31 października 2009 r.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XII Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR) wraz z UM Oświęcimia i Związkiem Miast Polskich zorganizowała w dniu 30 października 2009 r. w Oświęcimiu międzynarodowe seminarium poświęcone współpracy partnerskiej „Współpraca partnerska i pojednanie. 70 lat po wybuchu II Wojny Światowej, 20 lat po obaleniu Żelaznej Kurtyny”.

XIII 22 i 23 października 2009 r. odbyło się kolejne posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej. Jego gospodarzem było niemieckie miasto Elmshorn.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV W mieście rozwija się lokalny biznes, przedsiębiorczość. Mamy wiele małych firm z rodzinną tradycją, które zatrudniają sporo osób i które przynoszą dochód zarówno właścicielom, jak i gminie. Dobra współpraca miasta i firm owocuje tym, że rozwijają się one na naszym terenie, a miasto czasem korzysta też z ich sponsoringu – mówi burmistrz, Robert Rogulski w roku jubileuszu 40-lecia praw miejskich Kobyłki.

Na okładce: Pierwsza edycja targów GMINA 2009.

Fot. E. Parchimowicz

Targi dla samorządów

GMINA 2009

Z inicjatywy Międzynarodowych Targów Poznańskich w dniach 24–27 listopada 2009 r. odbyła się pierwsza edycja Targów dla Gmin, Miast i Regionów GMINA 2009, podczas których zaprezentowane zostały produkty i usługi dla administracji samorządowej. Związek Miast Polskich był jednym z patronów imprezy.

Zamysłem organizatorów było, by podczas targów zaprezentowana została kompleksowa oferta produktów i usług wymierne wpływających na funkcjonowanie urzędów oraz na komfort życia mieszkańców miast i wsi. Dlatego postawiono na kompleksowość ekspozycji, w ramach której przedstawiono rozwiązania z zakresu architektury miejskiej (nawierzchnie, oświetlenie ulic, infrastruktura przystankowa, drogi rowerowe), elementów małej architektury ulic i placów, architektury krajobrazu (parki, skwery), infrastruktury technicznej, nowoczesnych rozwiązań dla osób niepełnosprawnych, oświaty i sportu (tereny rekreacyjne, urządzenia sportowe) oraz informatyki w instytucjach publicznych.

Targi GMINA 2009 miały odzwierciedlać idee partnerstwa publiczno-prywatnego. Stały się miejscem spotkania przedstawicieli samorządów z przedsiębiorcami, właścicielami firm i dostawcami usług. Organizatorom zależało na stworzeniu okazji do nawiązywania korzystnych kontaktów biznesowych, wymiany uwag i doświadczeń. Partnerstwu publiczno-prywatnemu poświęcona była również konferencja w pierwszym dniu targów (piszemy o niej na w dalszej części „SM”).

Wydarzeniem odbywającym się w ramach targów GMINA 2009 był Salon Nieruchomości i Inwestycji INVESTFIELD. Tutaj przedstawiciele samorządów prezentowali ofertę inwestycyjną własnych regionów. Na targach zaprezentowały się m.in. Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,

Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, Urząd Miejski w Bytomiu, Gmina Tarnobrzeg, Urząd Gminy Tarnowo Podgórne, Gmina Świecie, a także Urząd Miasta Kostrzyn n. Odrą. Dodatkową atrakcją ekspozycji salonu INVESTFIELD była prezentacja ofert 36 wielkopolskich gmin, reprezentowanych przez tzw. Lokalne Grupy Działania.

W ramach INVESTFIELD zorganizowane zostało modelowe Centrum Obsługi Inwestora działające przy Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Wielkopolski. Na jego terenie funkcjonowało centrum informacji o terenach inwestycyjnych województwa wielkopolskiego, punkt konsultacyjny dla potencjalnych inwestorów, centrum interwencji samorządowej oraz punkt kontaktowy dla firm zainteresowanych współpracą z samorządami.

Podczas trwania targów odbyło się Forum Samorządowo-Biznesowe pomyślane jako platforma do dyskusji na tematy bliskie samorządowcom. W jaki sposób dbać o rozwój obszarów wiejskich? Jak inwestycje będą najbardziej korzystne dla gminy? Jak uzyskać wsparcie na przygotowanie terenów pod inwestycje w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka? Jak sprawnie i efektywnie ziformatyzować gminne instytucje? Na te i wiele inne pytań szukano odpowiedzi podczas cyklu konferencji i seminariów odbywających się w ramach Forum.

W pierwszej edycji targów GMINA 2009 oraz w salonie INVESTFIELD łącznie wzięło udział ponad 90 wystawców, a ekspozycja targów zajmowała niemal 900 m².

(EPE)

Podczas targów GMINA 2009 prezentowano różnorodną ofertę dla samorządów.

Fot. E. Parchimowicz

Konferencja o finansowaniu inwestycji

W poszukiwaniu źródeł

Finansowaniu i realizacji inwestycji samorządowych poświęcona była konferencja, jaką podczas trwania poznańskich targów GMINA 2009 zorganizowała „Gazeta Samorządu i Administracji”. Honorowy patronat nad konferencją objęła Elżbieta Bienkowska, minister rozwoju regionalnego oraz Jacek Sadowy, prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

Spotkanie swoją tematyką bardzo wyraźnie nawiązywało do kryzysu ekonomicznego, w jakim znalazł się świat, a który z pewnością również dotyka jednostki samorządu terytorialnego w Polsce. Jak znajdować źródła finansowania inwestycji lokalnych? Czy skutecznym źródłem i sposobem na udane inwestycje może być partnerstwo publiczno-prywatne? Jak dobrze wybrać partnera prywatnego? A jeśli cała ta idea zawiedzie, to czy korzystać z kredytu? To pytania, jakie dziś zadają sobie samorządy w naszym kraju. Organizatorzy konferencji postanowili ułatwić znalezienie odpowiedzi.

Jak nie popełniać błędów

Tomasz Pierzga z firmy doradczej Progress Consulting Sp. z o.o. mówił podczas spotkania o możliwości pozyskiwania środków unijnych na inwestycje samorządowe w nadchodzącym roku. Dzieliąc się swoimi doświadczeniami, radził przedstawicielom samorządów ubiegających się o dofinansowanie unijne, jak najlepiej przygotować wniosek.

– *Żeby mieć największe szanse na uzyskanie dofinansowania, należy dać jak najbardziej szczegółowy opis problemu oraz celów projektu, pokazać jak najwięcej argumentów na to, że dany projekt wpisuje się w konkretne działanie wspierane przez Unię Europejską – radził.*

Najczęściej popełniane przez wnioskodawców błędy to m.in. wskazanie nieuprawnionego beneficjenta, zgłoszenie wniosku na niewłaściwy konkurs (wpisanie we wniosku naboru pierwszego, podczas gdy faktycznie trwa już nabór drugi), nieprawidłowo przygotowane załączniki. Duży problem sprawia wnioskodawcom zgodność projektów z prawem ochrony środowiska, a także z prawem polskim oraz unijnym, np. ustawodawstwem o zamówieniach publicznych.

Specjaliści zaproszeni do udziału w poznańskiej konferencji bardzo mocno zachęca-

li do korzystania ze środków unijnych przy realizacji lokalnych inwestycji. Przypominali, że skala pieniędzy, które trafiają obecnie do województw, nie ma odpowiednika w przeszłości i prawdopodobnie nigdy już nie będzie tak wielka.

Zamość z sukcesami

Zdają sobie z tego doskonale sprawę władze Zamościa, które konsekwentnie i z dużą determinacją za pomocą środków europejskich realizują ważne dla miasta przedsięwzięcia. Właśnie ta determinacja i zdecydowanie są – zdaniem prezydenta **Marcina Zamoyskiego** – źródłem sukcesu Zamościa.

W latach 90. w Urzędzie Miasta powołano do życia Biuro Zarządzania Funduszami Zewnętrznymi, którego zadaniem od początku było jedynie pozyskiwanie środków z zewnątrz. Warto powiedzieć, że na początku działania tej komórki jej pracownicy wyjechali do zaprzyjaźnionego z Zamościem miasta w Wielkiej Brytanii, aby nauczyć się procedur wnioskowania o dotacje unijne.

Dziś Zamość może pochwalić się wielomilionowymi projektami inwestycyjnymi oraz udziałem w mniejszych, ale równie ważnych projektach nieinwestycyjnych, tzw. miękkich, a także wyróżnieniami i nagrodami w rankingach i konkursach dla gminy najlepiej wykorzystującej dotacje unijne. Żaden z projektów złożonych przez miasto nie został odrzucony z przyczyn formalnych. Zawsze zajmowały wysokie miejsca na listach rankingowych.

Dzięki środkom finansowym otrzymanym z Unii zrealizowany został projekt rewitalizacji zamojskiego zespołu staromiejskiego, a także projekty budowy i przebudowy dróg, modernizacji infrastruktury transportu publicznego, projekty informatyczne w zakresie budowy infrastruktury teleinformatycznej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Na te inwestycje miasto otrzymało unij-

ne dofinansowanie w wysokości ponad 15,3 mln zł.

Alternatywne źródła

– *Obecnie konkurencja w wyścigu po unijne dotacje jest z pewnością większa niż w latach poprzednich, a kwoty na niektóre działania, np. na inwestycje w infrastrukturę kultury z programu regionalnego, są znacznie mniejsze niż w okresie 2004–2006 – mówił podczas konferencji prezydent, Marcin Zamoyski. – Stąd też poszukujemy źródeł współfinansowania nie tylko w programie regionalnym, lecz również w programach rządowych, takich jak Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka oraz Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.*

Na projekt pt. „Konserwacja, renowacja i adaptacja na cele kultury zespołów fortyfikacji Starego Miasta w Zamościu” miasto pozyskało 5,9 mln euro z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz 1,5 mln zł z Programu Operacyjnego Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Z kolei projekt pt. *Budowa przygranicznego ośrodka kwarantannowania i przetrzymywania zwierząt nielegalnie wwiezionych do strefy Schengen oraz centrum edukacyjno-szkoleniowego na bazie Ogrodu Zoologicznego w Zamościu* otrzymał dofinansowanie z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Nowe propozycje BGK

O tzw. finansowaniu wyprzedzającym mówił podczas konferencji Paweł Lisowski z Departamentu Wspierania Rozwoju Regionalnego Banku Gospodarstwa Krajowego. Ma to być nowy instrument finansowy, który pomoże gminom w realizacji inwestycji. To pożyczka, której realne oprocentowanie wynosi 1,2%.

Uczestnicy spotkania z zainteresowaniem przyjęli informację, że zgodnie z zapisami nowej ustawy o finansach publicznych w BGK na osobnym rachunku znajdować się będą wszystkie środki unijne przeznaczone na wspieranie realizacji projektów regionalnych i lokalnych.

EWA PARCHIMOWICZ

Partnerstwo publiczno-prywatne

Dobry interes dla samorządów

Samorządy mogą skutecznie pozyskiwać inwestorów prywatnych do wspólnej realizacji przedsięwzięć w wielu obszarach działalności. O szansach, które stwarza PPP w sektorze turystycznym, ochronie zdrowia, energii odnawialnej i budownictwie komunalnym, mówili eksperci podczas seminarium zorganizowanego przez Kancelarię Doradztwa Gospodarczego Cieślak&Kordasiewicz 24 listopada br. w trakcie Targów dla Gmin, Miast i Regionów GMINA 2009 r. w Poznaniu.

Badania w Polsce na temat PPP pokazują, że aż 54% urzędników samorządowych zainteresowanych jest tą formą finansowania inwestycji, 44% nie posiada jednak wystarczającej wiedzy na ten temat, a 25% uważa, że procedury dotyczące PPP są zbyt skomplikowane. Tylko 8% obawia się podejrzeń o korupcję, wskazuje na zbyt wysokie koszty oraz brak zainteresowania strony prywatnej podejmowaniem wspólnych inicjatyw.

PPP – zdaniem ekspertów – powinno mieć charakter długofalowy, opierać się na wynegocjowanej umowie cywilnoprawnej, a współpraca sektora prywatnego i publicznego obejmuje zaangażowanie finansowe, majątkowe, organiza-

cyjne obu partnerów. Przewidywane są różne formy prawne. Pogodzenie interesów obu stron umowy o PPP nie zawsze jest łatwe. Partner prywatny oczekuje maksymalizacji zysku, podczas gdy podmiotowi publicznemu zależy głównie na dostarczaniu społeczności lokalnej lub regionalnej usług publicznych wysokiej jakości. Dlatego też przedmiotem wspólnego zainteresowania partnerów są przede wszystkim projekty, które mogą generować dochody, pozostając jednocześnie w sferze inwestycji użytecznych ze społecznego punktu widzenia.

Hotel w mieście

Udaną inwestycją w dziedzinie turystyki z wykorzystaniem PPP zrealizo-

wał samorząd miejski w Krośnie. Wybudowano tutaj w 2006 roku trzygwiazdkowy hotel z 38 pokojami wraz z galerią handlową o powierzchni 3,5 tys. m². Umowę zawarto na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej, który zakłada możliwość tworzenia poza sferą użyteczności publicznej spółek prawa handlowego ważnych dla rozwoju gminy. Nowatorstwo jej polega na tym, że UM przez 3 lata jest właścicielem obiektu, a potem musi odsprzedać swoje udziały. W 2005 roku na oficjalnej stronie miasta zamieszczono zaproszenie do inwestycji i nie czekano długo na inwestorów. Okazało się, że spora grupa mieszkańców jest zainteresowana partycypacją finansową w tym przedsięwzięciu. Następnie RM podjęła uchwałę o utworzeniu spółki. Ciekawostką jest zapis dotyczący jednomyślnego podejmowania decyzji w spółce, co sprawia, że wszyscy inwestorzy mają wspólny cel. Projekt udało się zrealizować, gdyż był trafnie określony cel biznesowy. UM zrobił dobry interes, a przy okazji zrealizował cel społeczny i poli-

Forum PPP

Praktyczne rady ekspertów

Dlaczego w Polsce nie ma wciąż projektów PPP – zastanawiali się specjaliści z Agencji Wspierania Inicjatyw Lokalnych (AWIL), Brytyjsko-Polskiej Izby Handlowej (BPCC) i firm konsultingowych podczas Międzynarodowego Forum PPP „Współpraca sektora publicznego z prywatnym – Idea partnerstwa”, które odbyło się 26 listopada br. na Targach GMINA 2009 w Poznaniu.

Podkreślano, że chociaż jest jeszcze za wcześnie, aby samorządy realizowały wiele projektów z wykorzystaniem PPP – nowa ustawa, która stworzyła realną możliwość tego typu przedsięwzięć weszła w życie na początku tego roku, a przygotowanie dobrych projektów zajmuje sporo czasu – jednak warto już teraz mówić o barie-

rach, jakie mogą napotykać tego typu projekty.

Wydaje się, że w Polsce PPP powinno się rozwijać, gdyż istnieją odpowiednie zapisy prawne, samorządom brakuje pieniędzy na różne inwestycje, są chętni inwestorzy prywatni. Jednak brakuje wciąż wyraźnego wsparcia politycznego (niska wiarygodność

tej formy finansowania instytucji, lęk przed posądzeniem o korupcję, uzyskanie zgody RM, konieczność szkoleń dla RIO w tym zakresie), instytucjonalnego (na miarę brytyjskiego PartnershipUK czy choćby departamentu ds. PPP w Ministerstwie Gospodarki) oraz profesjonalnej pomocy w przygotowaniu projektów. A dobrze sporządzony projekt to prawie pół sukcesu.

Często o niepowodzeniu danego przedsięwzięcia decydują nierealne oczekiwania strony publicznej, brak analiz (niewymaganych wprawdzie ustawowo, ale dających lepszą pozycję negocjacyjną, gdy partner prywatny takie posiada), zły podział ryzyk (np. administracyjne powinno być zawsze po stronie publicznej, eksploatacyjno-budowlane

tyczny. Jerzy Miklewski, analityk polskiego rynku hotelowego i ekspert PARP, przestrzegał jednak, że od 2007 r. powstaje coraz więcej hoteli (szacuje się, że w skali 5 lat powinno powstać 240 hoteli, a już w samych latach 2008–2009 zbudowano ich więcej), a liczba turystów zagranicznych spadła (o 20%), co z punktu widzenia inwestora oznacza, że interes w tej branży jest coraz mniej intratny.

Zdrowe modernizacje

Rozwiązaniem problemów służby zdrowia w Polsce, takich jak zadłużenie, utrata płynności, konieczność modernizacji w związku z rozporządzeniem MZ z 10 listopada 2006 r. może być obok prywatyzacji czy komercjalizacji także PPP. Nie ma do tej pory polskich doświadczeń, ale w Wielkiej Brytanii ta forma finansowania jest szeroko wykorzystywana i popularna w tej dziedzinie, szczególnie przy modernizacji obiektów. Pierwszym krokiem do zastosowania PPP jest przekształcenie SPZOZ (poprzez likwidację i sfinansowanie zadłużenia) w spółkę prawa handlowego (uchwała JST, akt założycielski). Korzyści, jakie wynikają z powołania spółki kapitałowej, to przede wszystkim przejrzysty nadzór właścicielski, efektywny sposób zarządzania, dyscyplina finansowa, przejrzystość gospodarowania fi-

nansami, możliwość wdrożenia postępowania naprawczego. W ochronie zdrowia można zastosować dwa modele PPP – założenie spółki celowej przez partnera prywatnego i publicznego lub zawarcie umowy o współpracy (np. przy remoncie szpitala). Korzyści PPP w tej dziedzinie usług to głównie: szybkie sfinansowanie modernizacji, przeniesienie odpowiedzialności i ryzyk na partnera prywatnego, możliwość wydzierżawiania pomieszczeń na usługi prywatne, świadczenie dodatkowych usług.

Czysta energia i nowe domy

Zrealizowanie dyrektyw UE dotyczących energii odnawialnej (do 2020 r. 15% energii z odnawialnych źródeł, do 2030 r. – 30%) może ułatwić PPP, szczególnie jeśli chodzi o wykorzystanie biogazu czy biomasy z wysypisk odpadów oraz osadów z oczyszczalni ścieków. Założenia polityki energetycznej państwa dotyczące energii odnawialnej przewidują, że do 2030 r. energię będzie pozyskiwać się w 45% z wiatru, 29% z biomasy stałej, 17% z biogazu, 8% z wody. Przykładem udanego PPP w tej dziedzinie jest firma Polska Saur Neptun Gdańsk S.A. oraz Niemcy Hamburg (33% udziałów ma Remondis Aqua), która zajmuje się wytwarzaniem ciepła i prądu z osadów ściekowych oraz biogazu. Nie-

miecka spółka wytwarza 70 mln kWh rocznie i obsługuje 30 tys. gospodarstw w Hamburgu, a powstająca para pokrywa całe zapotrzebowanie na ciepło oczyszczalni ścieków i spalarni osadów. Pierwsze polskie inwestycje w formule PPP przygotowują Siemianowice i Będzin. Wielką zaletą zastosowania PPP w OZE jest niższy koszt *know-how*, brak konieczności ponoszenia wysokich kosztów inwestycji, poprawa jakości usług, wysokie standardy zarządzania.

Liczne korzyści z PPP może mieć także budownictwo komunalne. Obok braku konieczności wydawania środków z budżetu gminy (gmina daje tylko grunt), pozyskania brakujących mieszkań komunalnych, warto wymienić reklamę gminy oraz włączenie mieszkań komunalnych w regularne osiedla, co daje możliwość asymilacji społecznej zamiast tworzenia gett. Pierwsze projekty w tej dziedzinie z wykorzystaniem PPP realizowane są już m.in. w Warszawie na Ursynowie (280 mieszkań komunalnych), w Łodzi (program rewitalizacji domów rodzinnych – wymiana nieruchomości) czy Ostrowie Wlkp. (wśród 2465 mieszkań powstanie 57 lokali komunalnych). Specjaliści podkreślali, że branża budowlana wychodzi z kryzysu, co może stanowić dodatkową szansę dla samorządów.

(JP)

po stronie prywatnej, a dotyczące popytu do ustalenia) czy brak transparentności w wyborze partnerów (warto robić konkursy). – *Szczególnie ważne są analizy w różnych wymiarach (tzw. komparator), które dają pewność, że dany projekt PPP może przynieść zakładaną korzyść dla interesu publicznego* – mówiła Alina Sarnacka z Price-WaterhouseCoopers. Może się bowiem okazać, że inne formy finansowania danej inwestycji są bardziej opłacalne. Istotną kwestią jest ustalenie takich mechanizmów płatności, aby były korzystne dla obu stron. Może to być np. płatność za dostępność na okres roku czy kwartału (ryzyko popytu ponosi wtedy podmiot publiczny), płatność uzależniona od rzeczywistego wykonania usługi (drogi, ukryte myto) czy pobieranie opłat od użytkowników końcowych.

Doświadczeniami brytyjskimi dotyczącymi PPP podzielił się Michael Dembiński, dyrektor ds. strategii i rozwoju BPC. Anglia to prawdziwa światowa stolica PPP. W tym kraju już od 1992 roku zrealizowano 740 projektów

z udziałem sektora prywatnego, które obejmowały budowę dróg, szpitali, więzień, bibliotek itp. Większość z nich (89%) zakończyła się sukcesem. Z tych, które się nie powiodły, można wyciągnąć za to cenne dla polskich samorządów wnioski.

Warto przy stosowaniu PPP tworzyć projekty, które nie dublują istniejącej infrastruktury. Istnieje też pewien pułap, poniżej którego inwestorzy niechętnie angażują się w daną inwestycję, dlatego warto np. projekt budowy 5 małych oczyszczalni ścieków połączyć w jeden, bardziej opłacalny z punktu widzenia partnera prywatnego. Oczywiście ten poziom w naszym kraju nie musi być tak wysoki jak w Wielkiej Brytanii (20 mln funtów), ponieważ nasze potrzeby inwestycyjne są zupełnie inne. Specjaliści podawali sumę 20–40 mln zł.

Aby zaangażować sektor prywatny do współpracy, trzeba mieć dobry projekt i jasną strategię, doświadczonego doradcę, zrobić badania popytu, określić wskaźnik sukcesu („value of money”) i wybrać odpowiedniego

menedżera projektu. Na Wyspach nie udały się zupełnie projekty dotyczące informatyzacji i telekomunikacji, a dużą ostrożność ekspert zalecał w dziedzinie służby zdrowia. Nie zawsze bowiem ludzie akceptują sytuację, że zyski są ważniejsze niż zdrowie.

Zebrani mogli zapoznać się także z francuskimi doświadczeniami w formule PPP dotyczącymi właśnie ochrony zdrowia. W tym kraju usługi medyczne świadczone są przez podmioty publiczne, ale wybudowaniem i zarządzaniem pralniąmi czy spalarniami przy szpitalach zajmują się firmy prywatne. Ministerstwo Zdrowia, w którym znajduje się nawet jednostka doradzająca szpitalom, jak prowadzić inwestycje w formule PPP, prowadzi już 3. edycję programu propagującego tę formę finansowania. Obecnie dotyczy ona informatyzacji szpitali.

PPP jest jak małżeństwo – trwa bardzo długo, dlatego warto się do niego dobrze przygotować – podsumowano spotkanie.

JOANNA PRONIEWICZ

Z Komisji Wspólnej...

Nowy współprzewodniczący

Spotkanie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, które odbyło się 28 października br. w Kancelarii Premiera, poprowadził nowo powołany minister spraw wewnętrznych i administracji, Jerzy Miller.

Zapewnił o woli współpracy oraz utrzymaniu wypracowanych przez swojego poprzednika, wicepremiera Grzegorza Schetnę dobrych rozwiązań, dotyczących m.in. miejsca i czasu spotkań.

Podczas obrad Komisji pierwszym dyskusyjnym tematem, poruszonym na wniosek strony samorządowej, była kwestia przygotowywania projektów uchwał budżetowych na 2010 r. Jak wskazują niektóre regionalne izby obrachunkowe, jest winny przygotować uchwały już na podstawie nowej ustawy o finansach publicznych, która jednak zacznie obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2010 r. Samorządowcy protestują przeciw takiej interpretacji, gdyż powinni opierać się na aktualnie obowiązującym prawie. **Jerzy Miller** zapowiedział, że MSWiA – jako organ nadzorujący RIO – ustosunkuje się do problemu.

Udało się dojść do porozumienia w sprawie, która od ponad roku wracała na Komisję niemalże co miesiąc, mianowicie w kwestii

podniesienia opłat za wydanie dowodu rejestracyjnego. Strona samorządowa ostatecznie wynegocjowała korzystniejsze podwyżki, niż zakładał rząd. – *Projekty rozporządzeń są rezultatem postulatów zgłaszanych przez samorządowców od kilkunastu miesięcy. Propozycja podniesienia opłaty o 10% zgłaszana była rok temu, pod koniec 2008 r. W tej chwili proponowałbym podnieść je o inflację 2009 r. we wszystkich grupach, jakie występują w rozporządzeniu* – powiedział **Ryszard Grobelny**, współprzewodniczący zespołu finansowego. Komisja ustaliła, że podwyżka wyniesie 14%.

Z kolei przedłożony samorządowcom do opiniowania nowy projekt ustawy o odpadach odbiega od wcześniej (w marcu br.) z trudem wypracowanego kompromisu. Podstawową kwestią sporną była sprawa własności odpadów.

– *Chcę przypomnieć, że na podstawie dyrektywy unijnej samorządy zostały zobowiązane do przygotowania programu redukcji odpadów, które podlegają składowaniu,*

*m.in. istnieje konieczność budowy spalarni, a co za tym idzie – bardzo realnego wpływu na przepływ strumienia odpadów i z tego powodu naszym zdaniem własność odpadów przypisana gminom jest sprawą kluczową. Niestety, ta propozycja projektu odbiega od założeń – powiedział współprzewodniczący KWRiST, **Piotr Uszok**. Są jeszcze inne problemy, które muszą być rozwiązane przed pozytywnym zaopiniowaniem projektu. Mianowicie należy przywrócić lokalne plany zagospodarowania odpadów, wprowadzić instrumenty umożliwiające rzeczywisty nadzór nad odpadami komunalnymi w trakcie procesu ich zagospodarowania oraz zlikwidować zapis, że miejsca gromadzenia odpadów mogą być lokalizowane niezależnie od planów zagospodarowania przestrzennego.*

Biorąc pod uwagę, że kwestia lokalizacji składowisk odpadów jest jednym z najbardziej konfliktowych społecznie elementów gospodarki odpadami komunalnymi, tego typu rozwiązanie mogłoby wyrządzić ogromne szkody. W związku z tak stanowczym protestem strony samorządowej projekt założeń projektu wrócił do opiniowania przez zespół infrastrukturalny.

HH

Stanowisko

Związku Miast Polskich

w sprawie kwestii zagospodarowania odpadów komunalnych w krajowej strategii gospodarki odpadami

1. Zarząd Związku Miast Polskich zaopiniował pozytywnie – podobnie jak cała Strona Samorządowa Komisji Wspólnej – założenia strategii gospodarki odpadami, przedłożone Komisji wiosną 2009 roku. Dlatego ze zdziwieniem przyjęliśmy nową wersję założeń, przedstawioną we wrześniu (po znanym sporze między zwolennikami racjonalnych rozwiązań, niezbędnych do pilnego wprowadzenia, a lobby śmieciowym, które broni dzisiejszego braku uregulowań systemowych). Wersja ta nie dotyka kilku problemów, których rozwiązanie było zaproponowane w poprzedniej wersji, stanowiąc swoisty unik i odłożenie tych spraw na później (do ustawy i utrzymania czystości i porządku w gminach).

2. Związek uważa, że podstawowe kwestie, dotyczące zagospodarowania odpadów komunalnych, **muszą być zawarte w ustawie**

systemowo regulującej gospodarkę odpadami. Odłożenie spraw dotyczących ponad połowy wszystkich wytwarzanych w kraju odpadów do ustawy o charakterze technicznym nie wchodzi w rachubę.

3. W ustawie systemowej muszą być przewidziane **właśnie następujące sprawy:**

- lokalne plany gospodarki odpadami**, których w nowych założeniach nie ma,
- publiczna**, w obecnym podziale zadań publicznych **gminna własność odpadów komunalnych**,
- zakres **koordynacyjnej roli samorządów województw** w planowaniu i organizowaniu gospodarki odpadami komunalnymi na szczeblu regionalnym.

4. Na podstawie powyższych uregulowań systemowych można dopiero zaproponować

zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Projekt tych zmian musi być rozważany **łącznie z projektem zmian w ustawie o odpadach.**

5. **W przepisach i w krajowym planie gospodarki odpadami** należy uwzględnić następujące postulaty miast:

- zwiększyć liczbę planowanych spalarni odpadów stałych,
- ułatwić możliwości spalania części odpadów komunalnych w ciepłowniach.

6. W projekcie **nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** należy uwzględnić:

- zwiększenie możliwości określania i egzekwowania wymagań zgodnych z planami gospodarki odpadami w zezwoleniach na odbiór odpadów;
- uzależnienie ważności zezwolenia od systematycznego **składania wymaganych prawem informacji**; należy przy tym ustanowić standard tych informacji.

Za Zarząd Związku i VII Kongres Miast Polskich
(-) **Ryszard Grobelny**
PREZES ZWIĄZKU

Stanowisko

Zarządu Związku Miast Polskich w sprawie finansowania zadań oświatowych z budżetu państwa

Subwencja oświatowa powinna uwzględniać **zakres zadań oświatowych, zgodnie ze standardami i kosztami wykonania określonych w tych standardach wymagań**, a równocześnie stymulować osiąganie racjonalnej sieci szkół i placówek.

W części oświatowej subwencji ogólnej, przeznaczonej co najmniej na wynagrodzenia dla nauczycieli wraz z pochodnymi i na podstawowe koszty funkcjonowania szkół, dla większości miast na prawach powiatu nie zabezpieczono środków finansowych na po-

ziomie gwarantującym realizację wypłat z uwzględnieniem podwyżki minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 marca 2009 roku, zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli (Dz.U. z 2009 r. Nr 52, poz. 422). W ten sposób obowiązek sfinansowania wynagrodzonej przez rząd z centralami związkowych zawodowych podwyżki znów przerzucono na jednostki samorządu terytorialnego. W sytu-

acji kryzysu, który nas dotyka, kolejny wydatek powoduje wzrost deficytu budżetów miast.

Zarząd Związku po raz kolejny oświadcza, że naliczenie wysokości subwencji oświatowej powinno być ściśle powiązane z określeniem wymaganych podstawowych standardów nauczania. Brak tych standardów od lat powoduje nierzetelne traktowanie samorządów, które odpowiadają za stan edukacji publicznej w państwie. Określenie standardów umożliwi ponadto respektowanie zasady równego dostępu do edukacji publicznej. Bez nich nie ma możliwości określenia, na czym „równy dostęp” w istocie polega.

Za Zarząd
(-) Ryszard Grobelny
PREZES ZWIĄZKU

Stanowisko

Zarządu Związku Miast Polskich w sprawie zmiany przepisów Karty Nauczyciela (fragmenty)

Zarząd Związku Miast Polskich domaga się wykreślenia przepisów art. 30a do 30b Karty Nauczyciela w obowiązującym brzmieniu (będącym wynikiem zawieranego w pośpiechu kompromisu między rządem a związkami zawodowymi), ponieważ:

■ **Ograniczają samodzielność gmin**, narzucając, ile gmina ma wydać na wynagrodzenia nauczycieli, bez względu na różnorodność warunków mogących wpływać na ich wysokość.

(...)

■ Wprowadzają mechanizm sprzeczny z zasadami prawa pracy, w postaci dodatku uzupełniającego (...). Dodatek jest **wynagrodzeniem niemającym związku z ilością i jakością pracy konkretnego nauczyciela**.

■ Mogą spowodować **pogorszenie polityki kadrowej** dyrektorów szkół i wpłynąć na obniżenie jakości pracy szkół. (...)

■ **Zaprzeczają istocie racjonalnej organizacji**. (...)

■ **Kłócą się z poczuciem sprawiedliwości**. (...)

■ **Narazają organy gmin na wadliwe wykonanie ustawy**. (...)

Zarząd Związku podkreśla, że stanowisko powyższe nie stanowi sprzeciwu wobec godziwych wynagrodzeń nauczycieli, lecz wobec bylejakości stanowionego prawa.

Uzupełnienie

Konieczność wypłacania dodatku uzupełniającego, w sposób **niesprawiedliwy uzupełniającego** wynagrodzenia nauczycieli, wynika ze zmiany ustawy Karta Nauczyciela, przyjętej przez Sejm RP 21 listopada 2008 r., obowiązującej od 22 stycznia 2009 roku. W dodatku **uniemożliwia samorządom i prowadzonym przez nie szkołom publicznym realizację za-**

sady godziwej płacy za pracę. (...) Uchwalenie przez Sejm art. 30a i 30b w Karcie Nauczyciela wprowadza „urawniłowkę” do średniej, stojącą w sprzeczności z tak interpretowaną podstawową zasadą prawa pracy.

Wejście w życie przepisów art. 30a i 30b stanowi przykład **naruszenia zasady pewności prawa**.(...)

Przyjęte rozwiązanie jest w dodatku **sprzeczne z zasadą adekwatności środków do zadań**, określoną w art. 167 Konstytucji RP. Narzucając nowe obowiązki, w sposób opisany w art. 30a i 30b Karty, nie zapewniono w subwencji „oświatowej” wystarczających środków na ich realizację.

Związek Miast Polskich wesprze wystąpienia swoich miast członkowskich przeciwko tym przepisom, które są ewidentnie niezgodne z zasadami konstytucyjnymi.

Za Zarząd
(-) Ryszard Grobelny
PREZES ZWIĄZKU

Pełen tekst Stanowiska na stronie www.zmp.poznan.pl

Z Komisji Wspólnej...

Opiniowanie bez kłopotów

Na posiedzeniu Komisji Wspólnej, które odbyło się 25 listopada br., udało się uzgodnić m.in. projekt ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, projekt rozporządzenia w sprawie opłaty ewidencyjnej, w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych oraz form współpracy straży gminnej z Policją.

Strona samorządowa uzgodniła tym razem projekt założeń do projektu ustawy o odpadach. Przedstawiciele Ministerstwa Środowiska wyjaśnili, że postulowane przez samorządowców rozwiązania – jak przekazanie gminom własności odpadów komunalnych, nadzorowanie selektywnej ich zbiórki oraz określanie wysokości opłaty – znalazły się w przygotowywanym projekcie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Przy omawianiu projektu w sprawie zaniechania poboru podatku PIT od niektórych dochodów współprzewodniczący strony samorządowej, Piotr Uszok zwrócił uwagę, że to kolejny projekt, który nie przewiduje re-

kompensaty ubytku dochodów jst. Choć są one stosunkowo niewielkie, suma kilkunastu takich rozporządzeń rocznie jest już przez samorządy odczuwalna.

Jak co roku podczas opiniowania rozporządzenia ministra edukacji narodowej w sprawie podziału subwencji oświatowej powróciła kwestia standardów w oświacie, bo bez nich nie można określić, czy i na co starczą pieniądze z subwencji. Dodatkowym postulatem, który zgłosił współprzewodniczący Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu, Marek Olszewski było wprowadzenie wyższej wagi (a więc większej kwoty) dla wybitnie zdolnych uczniów szkół prowadzonych przez uczelnie wyższe. Samorządowcy chcieliby, aby potraktować ich tak samo, jak uzdolnionych młodych sportowców. Wiceminister edukacji, Krystyna Szumilas zapowiedziała jednak, że od początku przyszłego roku rusza projekt unijny, w ramach którego ma zostać wypracowany system pracy ze zdolnymi uczniami. Jej zdaniem lepszym rozwiązaniem byłoby dokładanie pieniędzy na każdego zdolnego ucznia w jakiegokolwiek szkole, niż dotowanie wybranych szkół. Do prac nad tym systemem zostaną zaproszeni przedstawiciele samorządu terytorialnego.

HH

Komisja Małych Miast ZMP

Praca i jubileusz

18 i 19 listopada br. w Dolsku odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Małych Miast Związku Miast Polskich.

Burmistrzowie rozmawiali o planach polityki finansowej państwa na 2010 r., w tym o subwencji „szkolnej”, zapoznali się ze stanem prac nad ustawą o planowaniu przestrzennym oraz z założeniami do tzw. ustawy śmieciowej. Dyskutowano też o kwestii partnerstwa publiczno-prywatnego po zmianach ustawowych.

Podczas spotkania miała miejsce uroczystość, która podkreśliła szczególny czas, jaki przeżywają w tym roku mieszkańcy i władze Dolska. Jest to bowiem rok jubileuszu 650-lecia przyznania mu praw miejskich. Z tej okazji burmistrz Wieruszowa, Iwona Szkopińska, członek Zarządu ZMP, przekazała na ręce burmistrza Dolska, Henryka Litki pamiątkową

Uroczysty moment podczas posiedzenia komisji. Fot. E. Parchimowicz

statuetkę w imieniu wszystkich miast członkowskich Związku.

(EPE)

Z życia miast

LUBLIN I POZNAŃ Liderzy Polskiej Ekologii

Laureatami 12. edycji Konkursu Ministra Środowiska „Lider Polskiej Ekologii” w kategorii jednostki samorządu terytorialnego – gminy miejskie zostały Lublin i Poznań.

Tytuł „Lidera Polskiej Ekologii” przyznany został także przedsiębiorstwom oraz wyrobom.

Przyznając ten laur, Minister Środowiska nagradza jednostki, które wykazały się nie tylko znaczącymi osiągnięciami w zachowaniu i poprawie stanu środowiska naszego kraju, ale także dbałością o jakość życia jego mieszkańców. Zadaniem konkursu jest wyłaniać i nagradzać najciekawsze i najbardziej innowacyjne inicjatywy.

Do Konkursu przystąpiły 94 jednostki. O ten prestiżowy tytuł ubiegało się 39 gmin, związków gmin i powiatów oraz 55 przedsiębiorstw. – *Paleta zaproponowanych rozwiązań była bardzo duża, bo od zarządzania zlewniowo-wodociągowego, po ochronę zającą. To cieszy niezmiernie* – zaznaczył Janusz Zaleski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska.

Lublin tytuł Lidera Polskiej Ekologii otrzymał za projekt „Selektywna zbiórka odpadów systemem lubelskim – wzór dla innych gmin”, natomiast Poznań został nagrodzony za „Działania w ramach projektu »Poznań 2008. Rok Klimatu i Środowiska«”.

JAWORZNO Bezblędny Prezydent

Prezydent Jaworzna, Paweł Silbert okazał się najlepszy spośród samorządowców bio-

racujących udział w Ogólnopolskim Dyktandzie, cyklicznej imprezie organizowanej w Górnośląskim Centrum Kultury w Katowicach.

Tegoroczne dyktando w formie dialogu przygotowali profesorowie Jerzy Bralczyk i Andrzej Markowski. W zmaganiach wzięło udział ponad 1200 osób. – *Trzyosobowe jury nie miało wątpliwości, że praca prezydenta Jaworzna była najlepsza* – podkreślał przewodniczący jury **prof. Walery Pisarek**.

Do udziału w dyktandzie Rada Języka Polskiego 2009 zaprosiła 65 prezydentów polskich miast. Jednak w zmaganiach odważyli się wziąć udział nieliczni, m.in. prezydenci Białej Podlaskiej, Wrocławia, Katowic, Bytomia, Białegostoku.

ŻORY Projekt dla przedszkolaków

Projekt Żorskie Euroludki w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim uzyskał dofinansowanie w wysokości 2 150 627,15 zł.

Ocenę formalną przeszło pozytywnie 86 wniosków, natomiast ocenę merytoryczną – kwalifikującą do otrzymania dofinansowania – jedynie 24 wnioski.

Dwuletni projekt z Żor adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestniczyć w nim będzie 381 przedszkolaków. Celem głównym projektu jest zwiększenie kreatywności wśród dzieci, umiejętność twórczego myślenia oraz rozwijanie zainteresowań i umiejętności, które pomogą w dalszej edukacji. W projekcie uczestniczy 5 przedszkoli, w których odbywać się będą różnorodne zajęcia: kółko plastyczno-teatralne, lekcje angielskiego, ćwiczenia korekcyjne z elementami aerobiku, zajęcia na basenie, logopedia na wesoło, kółko muzyczno-ruchowe i muzyczno-

-taneczne, kółko informatyczne i logarytmiczne, zajęcia terapii SI – ruchowo-rehabilitacyjne oraz zajęcia z jogi, mała liga piłkarska i zajęcia rekreacyjne w szkółce konnej.

PIASECZNO Projekt na finiszu

Dobiega końca realizacja największej w historii gminy Piaseczno inwestycji współfinansowanej z unijnych środków Funduszu Spójności. Chodzi o „Program gospodarki wodno-ściekowej”.

Nowa oczyszczalnia ścieków w Piasecznie.

Fot. Małgorzata Idaczek, UM Piaseczno

Zakończone zostały zadania rzeczowe, ale pozostał jeszcze ogrom pracy związanej z przygotowaniem dokumentów i rozliczaniem projektu. Koszt rozbudowy i modernizacji dwóch oczyszczalni, budowa magistrali wodociągowej, 17 pompowni, blisko 130 km sieci kanalizacyjnej z ponad 3,5 tys. przyłączy ma się zamknąć kwotą ok. 360 mln zł. Gmina podjęła olbrzymi wysiłek finansowy, także zaciągając dodatkowe kredyty, aby sprostać zadaniu i nie stracić unijnej dotacji, która stanowi prawie 39% wartości projektu.

**Na podstawie informacji z miast
EWA PARCHIMOWICZ**

Odwieczna lokalna tradycja

Patroni polskich miast

W półtoratysięcznym Dolsku odbyła się pod koniec listopada druga już konferencja poświęcona świętym patronom polskich miast i ich kultowi w społecznościach lokalnych. Organizatorem spotkania był Związek Miast Polskich.

Konferencje pomyślane zostały jako platformy wymiany doświadczeń w zakresie kulturowego i duchowego dziedzictwa, jakim są miejsca kultu i związane z nimi szlaki turystyczne. Pierwsza konferencja z tego cyklu odbyła się rok temu w Nysie. W swojej zasadniczej części poświęcona była rozwojowi miast i regionów w kontekście kultu świętych. Miasta, w których istnieją ośrodki kultu, opowiadały o tym, w jaki sposób stymulują rozwój turystyczny regionu.

Idea pielgrzymowania, jakby na przekór ogromnej laicyzacji świata, stanowi dziś coraz częściej o rozwoju turystyki wielu miast i regionów. Coraz więcej ludzi przemierza szlaki pielgrzymkowe, poszukując odpowiedzi na stawiane przez siebie pytania. Potwierdziły to doświadczenia zaprezentowane podczas nyskiej konferencji. Organizatorów cieszył fakt dużego zainteresowania tematem, szczególnie ze strony młodzieży.

Podczas spotkania w Dolsku rozmawiano o patronach polskich miast – tych uwiecznionych w herbach, pieczęciach i insygniach miejskich, a także o tych funkcjonujących w świadomości mieszkańców i turystów.

Po odzyskaniu przez społeczności lokalne w 1990 r. autonomii inicjatywy ustanowienia lokalnego patrona zaczęły się pojawiać w polskich miastach coraz częściej. Pochodziły od różnych środowisk – np. grup parafialnych, organizacji pozarządowych, a także radnych i burmistrzów.

W Europie liczne miasta mają za patronów osoby, które były z nimi związane swoim życiem i działalnością. Polska, gdy dołączyła do rodziny narodów chrześcijańskich w X wieku, nie miała ich zbyt wielu: św. Stanisław dla Krakowa, św. Kinga dla Bochni i innych miast Małopolski, bł. Jutta von Sangerhausen dla Chełmy, św. Jan Kanty dla Kęt, św. Jan Sarkander dla Skoczowa. W Polsce średnio-wiecznej patron był czasami ustanawiany wraz z przybyciem relikwii świętego do miasta. Tak było np. ze św. Florianem w Krakowie, św. Wincentym w Przemyślu czy św. Wojciechem w Gnieźnie. Często patron „przybywał” do miasta poprzez katedrę (święci Piotr i Paweł do Poznania, św. Jan Chrzyciel do Wrocławia) czy kościół parafialny (św. Piotr do Legnicy, św. Jerzy do Dzierżoniowa, św. Mikołaj do Bielska, a ostatnio św. Jan Chrzyciel do Stargardu Szczecińskiego). Kolno, które kilkakrotnie w dziejach ucierpiało od pożogi, w 1765 r. otrzymało za patrona św. Floriana.

Dziś społeczności lokalne, proponując ustanowienie patrona miasta, kierują się rozmaitymi motywami, zwykle jednak tymi znanymi z przeszłości. Wydaje się, że najczęściej są to związki patrona z miastem, które powierza się jego opiece. Także dzisiaj patroni niejednokrotnie „przybywają” z katedry, sanktuarium czy parafii miejskiej. Niektóre rady miast podkreślają w swoich uchwałach także tradycje lokalne, np. stary kult św. Jana Nepomucena w Jastrzębiu-Zdroju.

W Łądku-Zdroju ogłoszono nawet niedawno konkurs na patrona miasta, podkreślając m.in., że należy wskazać na związki kandydata z historyczną tradycją miasta. Konkurs „wygrał” św. Jerzy, a autor pomysłu otrzymał na sesji Rady Miasta nagrodę. W Zielonej Górze Stowarzyszenia Winiarzy zawiązało społeczny komitet na rzecz ustanowienia św. Urbana I Papieża, patrona winiarzy, patronem miasta.

Pomnik św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu w Bartoszycach.

Fot. Archiwum UM

W Bartoszycach, miście położonym na północno-wschodnich terenach Polski, tzw. ziemiach odzyskanych, trudno spotkać rdzennych mieszkańców. Współcześni bartoszczanie w przeważającej większości są potomkami przybyszów z różnych stron kraju, kresów wschodnich, repatriantów wojskowych i przesiedleńców w ramach akcji „Wisła”. Władze współczesnych Bartoszczy rozpoczęły starania o ustanowienie św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu, Biskupa i Męczennika, patronem miasta, uznając, że będzie on szczególnie istotny dla integracji społeczności lokalnej i jednakowo ważny dla wszystkich mieszkańców miasta. Starania te zakończyły się sukcesem i w maju tego roku św. Brunon został ogłoszony patronem Bartoszczy.

– W sumie po dość pobieżnych poszukiwaniach znalazłem informacje o 168 patronach 140 miast. Niektóre miasta mają więcej niż jednego patrona, w tym np. Warszawa i Kraków – po czterech. Istnieje też kilka niesfinalizowanych na razie inicjatyw, jak np. starania o ustanowienie św. Andrzeja Boboli dla Łomży czy św. Jacka dla Oświęcimia – mówi Andrzej Porawski, autor opracowania „Patroni miast”. Powstało ono na podstawie danych pochodzących z zasobów Związku Miast Polskich oraz informacji zamieszczonych na stronach internetowych miast.

EWA PARCHIMOWICZ

Konferencja poświęcona patronom polskich miast w Dolsku. Fot. E. Parchimowicz

Projekt ZMP zakończony

Miasta aktywnie chronią klimat

W ostatnim dniu września br. zakończyła się realizacja trwającego rok projektu „Program edukacyjno-informacyjny na rzecz aktywnego udziału władz samorządowych w ochronie klimatu”. Związek Miast Polskich realizował go pomiędzy 1 października 2008 a 31 października 2009.

Projekt był w ponad 75% dofinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pozostała część funduszy to środki własne ZMP oraz dofinansowanie uzyskane z niemieckiego Ministerstwa Ochrony Środowiska przez partnera projektu – organizację ICLEI – Samorzady Lokalne na rzecz Zrównoważonego Rozwoju. Dodatkowo ZMP zrealizował warsztat poświęcony ochronie klimatu podczas VI Kongresu Miast Polskich w Bielsku-Białej w dniach 25–26 września 2008.

negu wpływu działań lokalnych na stan globalnego klimatu. Ponadto, wykorzystując program jako narzędzie lobbingu, ZMP wraz ze swoim partnerem ICLEI zorganizował aktywny udział przedstawicieli władz samorządowych w COP 14 – spotkaniu światowych rządów, przedstawicieli miast i regionów, sektora nauki oraz organizacji pozarządowych, dotyczącym zmian klimatu.

Założeniem Związku było objęcie zasięgiem akcji wybranych grup docelowych.

na ograniczanie emisji. Za pomocą dobrych praktyk, wypracowanych przez wiele polskich miast, pokazano ogromny potencjał tkwiący w działaniach lokalnych i ich niebagatelny wpływ na jakość klimatu, a tym samym jakość życia mieszkańców. Związek zaprezentował źródła finansowania inwestycji proekologicznych, w szczególności Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na różnych szczeblach administracji. Częścią tej prezentacji są przykłady projektów zrealizowanych przy wsparciu finansowym ze strony FOŚiGW. Bazę Dobrych Praktyk w ochronie klimatu można znaleźć na stronie www.zmp.poznan.pl w zakładce BDP.

W większości krajów na świecie to samorzady mają nadzór nad edukacją na swoim terenie – i to właśnie organy prowadzące szkoły na różnych poziomach nauczania stanowiły drugą grupę docelową działań w tym projekcie. Zachęcając do prowadzenia aktywnych form edukacji ekologicznej już od najmłodszych lat, prowadząc edukację dla przyszłości, inwestujemy w wiedzę pokoleń, od których będzie zależał stan środowiska naturalnego w przyszłości. Ta sama idea przyświeca wyborowi trzeciej grupy docelowej działań podejmowanych w projekcie, czyli dzieci i młodzieży. Za pomocą prostego przekazu, dostosowanego do wieku odbiorcy, Związek stworzył materiały edukacyjne do wykorzystania na lekcjach różnych przedmiotów, nieodzwonnie w procesie wyrabiania w młodych ludziach NATURALNEGO ODRUCHU segregowania śmieci, zakręcania kranu z wodą, gaszenia światła czy oszczędzania ciepła.

Także widzowie TVP3 i TVS będą mieli okazję zapoznać się z krótkimi reportażami ilustrującymi zaangażowanie i inwestycje wybranych polskich samorządów w ochronę klimatu. Pokazują one, że w miastach stosuje się rozwiązania innowacyjne, energooszczędne i chroniące środowisko, w tym zwłaszcza klimat. Wymienione telewizje otrzymały przygotowane przez ZMP materiały w wersji dostosowanej do ich życzeń i wymagań. Obecnie trwają uzgodnienia techniczne dotyczące emisji.

Szczególnym odbiorcą efektów działań prowadzonych w ramach pro-

Edukacyjne i informacyjne materiały multimedialne zrealizowane przez Związek w ramach projektu „Program edukacyjno-informacyjny na rzecz aktywnego udziału władz samorządowych w ochronie klimatu”. Fot. E. Parchimowicz

W ramach projektu Związek zrealizował sformułowany we wniosku cel główny, który zakładał zwiększenie świadomości ekologicznej oraz real-

Pierwszą z nich byli przedstawiciele samorządów lokalnych i regionalnych, mający w swych rękach najbardziej efektywne narzędzia wpływania

Produkty projektu to:

- Seria **czterech artykułów tematycznych** w *Samorządzie Miejskim* dotyczących różnych aspektów ochrony środowiska: „Sposoby na gazy cieplarniane” – listopad 2008, „Edukacja ekologiczna – zielone miasto Puławy” – luty 2009, „Sposoby na odpady” – marzec 2009 i „Ochrona zasobów wodnych” – kwiecień 2009.
  - **Warsztat** „Rola miast w kształtowaniu środowiska – wpływ na stan klimatu” podczas VI Kongresu Miast Polskich, Bielsko-Biała, 26 września 2008
  - **Seminarium** „Przeciwdziałanie zmianom klimatu – działania władz lokalnych” – 28 października 2008
  - Specjalna **wkładka do Samorządu Miejskiego** poświęcona Konferencji Klimatycznej ONZ w Poznaniu oraz Samorządowej Sesji Klimatycznej na COP 14 – grudzień 2008
  - Samorządowa Sesja Klimatyczna – Konin/Poznań, 9-11 grudnia 2008
  - Obszerna **relacja z przebiegu Samorządowej Sesji Klimatycznej** w *Samorządzie Miejskim* – styczeń 2009
  - **3 odcinki filmów edukacyjnych** z serii „Twórzmy Klimat”, które kolejno prezentują zagrożenia na temat ocieplania się klimatu, gazów cieplarnianych generowanych przez środki transportu oraz sposobów oszczędzania energii
  - **Edukacyjne materiały multimedialne** przeznaczone dla uczniów i nauczycieli wszystkich szkół podstawowych i gimnazjalnych w Polsce – rozesłane w końcu września za pośrednictwem gminnych wydziałów oświaty
  - **Informacyjne materiały multimedialne** przeznaczone dla pracowników gminnych wydziałów oświaty
  - **Baza Dobrych Praktyk** miast polskich w zakresie ochrony klimatu umieszczona w zakładce BDP na stronie internetowej Związku www.zmp.poznan.pl
- Wszystkie projekty zostały udostępnione na stronie internetowej ZMP w zakładce projektu.

jektu byli przedstawiciele światowych rządów zgromadzeni na Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat Zmian Klimatu. To istotne spotkanie, które Polska zorganizowała w roku 2008, jest od kilku lat uzupełnione Samorządową Sesją Klimatyczną, którą podczas COP 14 w Poznaniu ICLEI zorganizowało wspólnie z ZMP. Status Sesji Samorządowej i jej wysoka ranga nadana przez organizatorów COP 14 umożliwiły przekazanie przedstawicielom rządów spójnego stanowiska światowych władz samorządowych w sprawie ochrony klimatu.

Działania ZMP prowadzone w ramach realizacji projektu oraz stale podejmowana tematyka ochrony klimatu zostały docenione przez Ministerstwo Środowiska – Związek został włączony w poczet Partnerów realizowanego przez MŚ programu „Partnerstwo dla Klimatu”.

ANNA NADOLNA

Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II

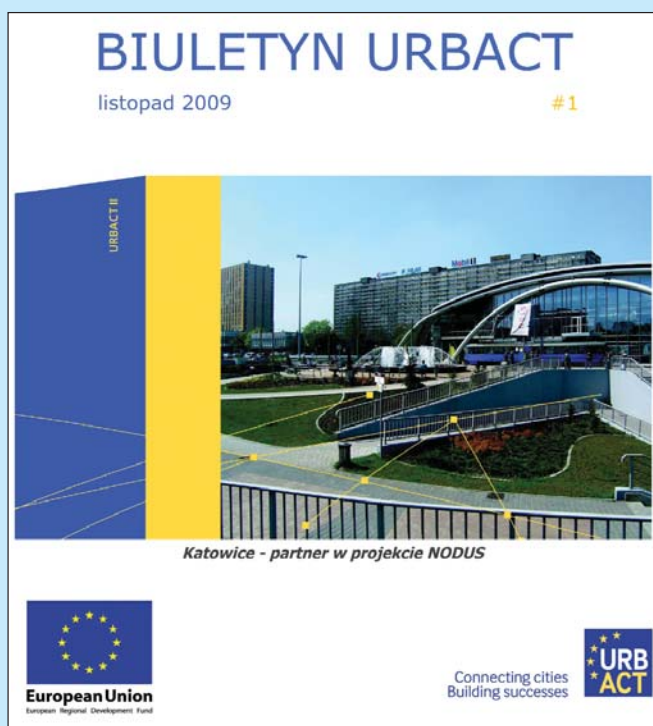
Biuletyn po polsku!

Od listopada br. biuletyn URBACT, który ukazuje się co miesiąc, jest dostępny również w języku polskim.

Jego tłumaczenie i publikacja jest jednym z zadań Krajowego Punktu Kontaktowego Programu URBACT II, o powstaniu którego niedawno informowaliśmy. KPK URBACT jest prowadzony wspólnie przez trzech partnerów: Związek Miast Polskich – lidera projektu, Śląski Związek Gmin i Powiatów oraz Instytut Rozwoju Miast.

Biuletyn jest podstawowym narzędziem komunikacji Sekretariatu URBACT ze specjalistami polityki miejskiej w Europie. Jego narodowe wersje językowe, zapewniane przez sieć kilkunastu punktów kontaktowych, zwiększają grupę odbiorców informacji. Treść biuletynów jest taka sama dla wszystkich państw, przygotowywana przez Sekretariat Programu. W przyszłości planowane jest jednak uzupełnianie biuletynów o ważne informacje krajowe.

KPK URBACT obecnie rozwija i uzupełnia zawartość strony www.urbact.pl, gdzie docelowo zamieszczane będą ważne, ciekawe oraz aktualne informacje na temat różnych aspektów polityki miejskiej w Europie. Duży nacisk Krajowy Punkt Kontaktowy kładzie na promocję polskich miast i podmiotów biorących udział w projektach URBACT, dlatego Związek Miast Polskich zachęca do współpracy w tym zakresie. Czekamy na relacje z prac w projektach,

Okładka pierwszego polskiego wydania biuletynu Urbact.

Fot. E. Parchimowicz

opisy ciekawych przypadków i informacje o wydarzeniach. Stopniowo na stronie pojawiać się będą wszystkie produkty prac KPK.

Biuletyn URBACT dostępny jest poprzez strony internetowe partnerów projektu oraz na www.urbact.pl.

ANNA NADOLNA

Międzynarodowe seminarium w Oświęcimiu

Współpraca partnerska i pojednanie

Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR) wraz z Urzędem Miasta Oświęcimia i Związkiem Miast Polskich zorganizowała w dniu 30 października br. w Oświęcimiu międzynarodowe seminarium poświęcone współpracy partnerskiej – „Współpraca partnerska i pojednanie. 70 lat po wybuchu II Wojny Światowej, 20 lat po obaleniu Żelaznej Kurtyny”.

W spotkaniu wzięło udział ponad 50 uczestników z 17 krajów. Byli to samorządowcy oraz osoby zajmujące się współpracą partnerską. Wśród gości znaleźli się eurodeputowany, Jan Olbrycht oraz reprezentant DG ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej.

Na początku spotkania, z udziałem przedstawicieli z Francji, Bośni i Hercegowiny, Izraela i Polski, dyskutowano o roli współpracy partnerskiej w procesie pojednania. Idea nawiązywania kontaktów partnerskich między gminami powstała tuż po zakończeniu II wojny światowej i miała wówczas na celu jak najszybsze przełamanie barier pomiędzy narodami i ludźmi, spowodowanych przez wojnę. Dostrzeżono, że wielką rolę w tym przedsięwzięciu mogą odegrać społeczności lokalne, mniej uwikłane w wielką politykę, pragnące jak najszybciej odbudować materialne i duchowe spustoszenia wojenne i w warunkach

Od lewej: Frederic Stephan, Wydział Współpracy Międzynarodowej miasta Stuttgart, Pavel Tychtl, DG ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej, Jeremy Smith, Sekretarz Generalny CEMR, Jan Olbrycht, eurodeputowany.

Fot. CEMR

trwałego pokoju budować wspólną przyszłość.

Drugi panel poświęcony był przemianom politycznym roku 1989 i wkładowi współpracy partnerskiej w zbliżanie Europejczyków. Próbowano znaleźć odpowiedź na pytanie, jakie cechy

Uczestnicy seminarium.

Fot. CEMR

współpracy partnerskiej mogą pomóc zwiększyć poczucie przynależności obywateli do Unii Europejskiej oraz czy z perspektywy 20 lat kontakty partnerskie dały obywatelom takie poczucie wspólnej tożsamości europejskiej. Po przełomie politycznym lat 1989-1990 nastąpiła ogromna zmiana w kontaktach partnerskich – zarówno ilościowa, jak i jakościowa. Ich liczba wzrosła, a te nawiązane wcześniej odrodziły się w nowym duchu, nabierając autentyczności. Fakt ten wykazał, że podział Europy, dokonany przez polityków, był sztuczny i nieskuteczny. Europa Zachodnia natychmiast udowodniła, że jest w pełni otwarta na swoich współbraci zza żelaznej kurtyny, ci zaś pokazali, że nigdy nie przestali być Europejczykami, choć brakowało im przez bli-

sko pół wieku demokracji oraz wielu dóbr duchowych i materialnych. Andrzej Porawski, Dyrektor Biura Związku Miast Polskich, podsumowując dyskusję w tym panelu, stwierdził, że tym, co wymaga wspólnej pracy i ożywiania jest duch Europy

– *Europa potrzebuje swobodnej wymiany gospodarczej i kulturalnej, ale szczególnie potrzebny jest duch Europy – bo to ma przełożenie na najważniejsze wartości. Ważne jest to zwłaszcza w perspektywie przyszłości Unii Europejskiej. Choćby frekwencja w wyborach*

europejskich pokazuje, jak wiele jest do zrobienia. Jedną z wartości, od których zależy przyszłość Europy, jest solidarność, ta na co dzień, a nie w spektakularnych okolicznościach. Pokonaliśmy przeszkody, ale duch europejski upadł. Teraz musimy znaleźć narzędzia do codziennej pracy.

O niezwyklej roli współpracy partnerskiej w procesie pojednania oraz budowaniu wspólnej przyszłości europejskiej mówił również Jan Olbrycht, poseł do Parlamentu Europejskiego.

– *Twinning to współpraca ludzi, nie instytucji. Nie możemy zaniedbywać tradycyjnej roli współpracy bliźniaczej. Musimy budować wzajemne zaufanie. Jest to długotrwały proces, ale wart wysiłku.*

KATARZYNA PACZYŃSKA

Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej

Pod znakiem wspólnych planów

22 i 23 października 2009 r. odbyło się kolejne posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej. Jego gospodarzem było niemieckie miasto Elmshorn.

Witając uczestników spotkania, gospodyni miasta, pani burmistrz, **Brigitte Fronzek** wiele ciepłych słów poświęciła m.in. współpracy z miastem partnerskim – Stargardem Szczecińskim. Przykład ten pokazuje ewolucję współpracy bliźniaczej po II wojnie światowej. U zarania kontaktów Elmshorn i Stargardu Szczecińskiego leżała troska o wypędzonych mieszkańców, którzy po wojnie osiedlili się w Elmshorn. Z upływem lat rozwinęły się bardzo dobre kontakty z już polskim – co podkreślała pani burmistrz – Stargardem Szczecińskim. Właśnie to partnerstwo jest najaktywniejsze spośród trzech, które Elmshorn realizuje.

Członkowie Grupy wysłuchali relacji prezidenta Oświęcimia, **Janusza Marszałka**, pełniącego funkcję przewodniczącego Grupy ds. Współpracy Partnerskiej CEMR o działaniach dotyczących współpracy bliźniaczej na szczeblu europejskim. Dyrektor Biura ZMP, **Andrzej Porawski** przedstawił plany organizacji w 2011 europejskiego Kongresu Miast Partnerskich. Strona niemiecka poinformowała o prawdopodobnych zmianach organizacyjnych w pracy Sekcji Niemieckiej.

Młodzi w działaniu

W kolejnym punkcie **Stephan Erb**, Dyrektor Biura Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży (PNWM) omówił bieżące prace organizacji. W minio-

nym roku finansowe wsparcie PNWM otrzymało 3600 projektów, w których zaangażowanych było ponad 135 tys. młodych ludzi z obu krajów. S. Erb podkreślał także, że wiele projektów uzyskuje dodatkowe wsparcie ze strony samorządów, co jeszcze intensyfikuje współpracę. Chcąc stale udoskonalać moderowanie współpracy polsko-niemieckiej, PNWM planuje w przyszłym roku zorganizowanie kilkudniowego seminarium, adresowanego do samorządów, by wspólnie wypracować nowe pomysły. Warunkiem uczestnictwa będzie udział przedstawicieli współpracujących samorządów z obu krajów.

Trudna pamięć

Dyrektor Biura PNWM zaprezentował nową publikację, przygotowaną w związku z obchodami 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej *Polska i Niemcy – wojna i pamięć*. Opracowana wspólnie przez polskich i niemieckich historyków książka przedstawia punkt widzenia obu stron na wydarzenia II wojny światowej. Zebrane w publikacji artykuły posłużą jako pomoc dla nauczycieli oraz organizatorów polsko-niemieckich spotkań młodzieży.

Przywołany przez dyrektora Erba temat rocznicy wybuchu II wojny światowej wywołał intensywną dyskusję. Przedstawiciele polskich i niemieckich samorządów wymieniali doświadczenia związane z tymi trudnymi dla obu

krajów kwestiami historycznymi. Pojawiały się liczne dobre przykłady, ale bez obaw mówiono także o negatywnych zjawiskach.

Na posiedzeniu dyskutowano też o pracy w ramach samorządowego *Trójkąta Wajmarskiego*, a także o ewentualnej współpracy z czeskim związkiem samorządowym. Pod obrady Grupy powrócił temat Polsko-Niemieckiej Nagrody Samorządowej. Przedstawiono historię pracy nad tym projektem, ale także nowe perspektywy i możliwości, które udało się ustalić stronie polskiej.

Latem o sporcie

W Elmshorn zajęto się również planami na rok przyszły. Na marzec 2010 r. zaplanowano polsko-niemieckie seminarium pod tytułem: *Pamiętając, razem patrzeć w przyszłość*. Odbędzie się ono w Krzyżowej i Głogowie, 18–19 marca 2010 r. Z kolei 8–9 lipca 2010 r. w Słubicach zaplanowano 9. Polsko-Niemiecką Konferencję Miast i Gmin Partnerskich. Tematem przewodnim przyszłorocznej Konferencji będzie promocja sportu i rekreacji w polskich i niemieckich samorządach, w tym możliwości, jakie niesie w tym zakresie współpraca bliźniacza.

Polscy i niemieccy samorządowcy zapoznali się też z informacją o ważnych wydarzeniach w Polsce i Niemczech w 2010 r., które dotyczą życia samorządów. Otrzymali ponadto relację z prac Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. współpracy przygranicznej i międzyregionalnej.

Na zakończenie spotkania przedstawiono aktualną listę partnerstw polsko-niemieckich, opracowaną przez Związek Miast Polskich w ramach realizacji projektu z programu *Europa dla Obywateli – środki wsparcia*. Według tych najnowszych danych istnieje 1021 polsko-niemieckich par samorządowych (w roku 2003 było ich 652!)

Ustalono, że kolejne posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej odbędzie się w marcu przyszłego roku. Będzie ono towarzyszyć zaplanowanemu w Krzyżowej i Głogowie seminarium.

(STA)

Tobias Kogge (Halle) i Janusz Marszałek (Oświęcim) – współprzewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej oraz dr Wojciech Król – tłumacz, podczas obrad w Elmshorn.
Fot. Jarosław Głowacki, UM Siedlce

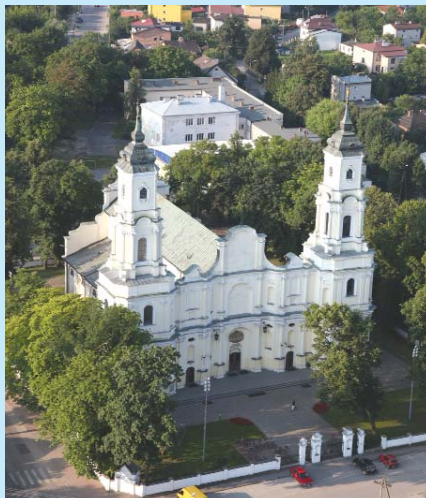
40 lat praw miejskich

Niepodległościowa Kobyłka

Kobyłka to mazowieckie miasto liczące prawie 18,5 tys. mieszkańców, położone w stołecznym obszarze metropolitalnym, oddalone o 17 km od Warszawy w kierunku północno-wschodnim.

Miało jest atrakcyjnym miejscem do osiedlania się i prowadzenia firm, gdyż łączy dwie zalety: leży nieopodal Warszawy, a równocześnie gwarantuje zacisze, dzięki okolicznym terenom leśnym i niskiej zabudowie. Dzięki temu w ostatnich latach intensywnie rozwija się tu budownictwo mieszkaniowe, powstają domy jedno- i wielorodzinne. Wraz z nimi przybywają nowi mieszkańcy. Warto podkreślić, że niemal cała powierzchnia Kobyłki pokryta jest planami zagospodarowania przestrzennego. Atutem miasta jest też dobra sieć połączeń komunikacyjnych: linia kolejowa, włączona w strefę „wspólnego biletu” z transportem miejskim Warsza-

Kościół św. Trójcy w Kobyłce.

Fot. Leszek Marszał

wy oraz prywatne linie autobusowe. Projektowany wzdłuż zachodniej granicy Kobyłki odcinek ekspresowej trasy S8 umożliwi powiązanie miasta z siecią dróg krajowych i szybką komunikację drogową z Warszawą.

Kobyłka ma bogatą historię. Pierwsze wzmianki o osadzie pochodzą z początku XV w. Niegdyś nosiła ona nazwę Targowa Wola od odbywających się tu targów koni. Późniejsza nazwa wzięła się prawdopodobnie z potocznego nazewnictwa związanego z handlem końmi.

Rozkwit wieś przeżywała w XVIII w., kiedy działały tu prężnie manufaktury, przede wszystkim słynna wytwórnia pasów kontuszowych, a także drukarnia jezuitów. W tym czasie Kobyłka była modną wycieczkową miejscowością dla młodzieży warszawskiej, która bała się w karczmie usytuowanej pośrodku rynku.

Pieniądze z UE na rozwój

Model japoński

Rozmowa z Robertem Roguskim, burmistrzem Kobyłki

■ Jak świętowaliście jubileusz 40-lecia nadania praw miejskich oraz 80-lecia utworzenia „samoistnej gminy wiejskiej”?

– Pierwszy weekend września zaplanowaliśmy jako wyjątkowe Dni Kobyłki – nazwane Urodzinami, połączone z obchodami jubileuszu. Rozpoczęliśmy już w piątek, 4 września, uroczystą sesją Rady Miasta. Wręczyliśmy wyróżnienia osobom zasłużonym dla naszego miasta – potraktowaliśmy to symbolicznie i uhonorowaliśmy samorządowców, m.in. pierwszego przewodniczącego RM oraz poprzedniego burmistrza, który pełnił tę funkcję przez 16 lat. Wyróżniliśmy też kobyłkowską oświatę, która ma bogaty dorobek – podziękowania i wyróżnienia złożyliśmy na ręce dyrektorów dwóch z naszych szkół. Sobotnie obchody zatytułowaliśmy „Dzień z kulturą” – kulminacyjnym punktem było odśpiewanie Kobyły Niepodległości, symbolizującej przemianę po

1989 r. oraz 20 lat wolnej Polski, również w wydaniu samorządowym. Tego dnia wystąpił też na dachu MOK-u zespół bębniarzy – pobudzając mieszkańców do obejrzenia występów lokalnych zespołów. Niedzielny finał obchodów uświetniła „Budka Suflera”, również obchodząca w tym roku jubileusz – 35-lecie istnienia zespołu. Rozpoczęliśmy uroczystą mszą św., po której w asyście straży pożarnej, policji i ułanów przeszliśmy na stadion miejski, gdzie częstowaliśmy mieszkańców urodzinowym tortem. Tam nasi lekarze i nauczyciele rozegrali mecz – obie grupy są dobrze znane mieszkańcom, bo jedni nas leczą, drudzy uczą, więc rywalizacja była bardzo emocjonująca. Gra była fair play, a lepsi okazali się lekarze.

Ciekawe stoisko zorganizowała rada miejska: radni gotowali mieszkańcom, przy okazji zbierając pieniądze na wyjazd dzieci z uboż-

szych rodzin. Potem odbyło się zakończenie zawodów wędkarskich z wręczeniem pucharów zwycięzcom.

■ No właśnie, chciałam zapytać o fenomen zainteresowania mieszkańców Kobyłki wędkarstwem. Macie bardzo duże koło wędkarskie...

– To prawda, mamy wielką rzeszę wędkarzy. Myślę, że jest to hobby, które pozwala odpuścić i zrelaksować się. W związku z tym, jak tylko w lutym tego roku powstało koło, okazało się, że błyskawicznie zgłosiło się wielu chętnych i zgłaszają się kolejni. Do końca roku może być 1100 członków. Myślę, że jest to najliczniejsza organizacja z terenu całego po-

Tu miały miejsce ostatnie, niestety, przegrane przez powstańców bitwy Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 r. Ale też na tej ziemi, w pobliskim Ossowie, miał miejsce Cud nad Wisłą w 1920 r.

Najpiękniejszym zabytkiem Kobyłki jest XVIII-wieczny, barokowy kościół parafialny pw. Świętej Trójcy. Kobyłka była ulubionym miejscem pobytu biskupa Marcina Załuskiego, który postanowił ufundować tu świątynię nazywaną dziś „Perłą baroku na Mazowszu”, wpisaną na listę zabytków klasy zerowej. Zarówno wewnątrz, jak i mury zewnętrzne świątyni pokrywają polichromie, rysunki dekoracyjne oraz freski. Piękne malowidła, mimo

wielu wojen, przetrwały w bardzo dobrym stanie do naszych czasów. Już po raz drugi w kościele św. Trójcy odbył się Międzynarodowy Festiwal Perła Baroku – koncerty mistrzów, którego gośćmi są wybitni muzycy z całego świata.

Warto zobaczyć też, liczący przeszło 200 lat, cmentarz w Kobyłce, który jest swoistą kroniką historii. Założony został w 1803 r. i z tego czasu pochodzą najstarsze i najcenniejsze nagrobki. Tu spoczywają pochowani w zbiorowej mogile uczestnicy Powstania Kościuszkowskiego, znajduje się też zbiorowa kwatery z 1920 r. żołnierzy z 47. pułku piechoty kresowej broniących rejonu Kobyłki. ■

Kobyła Niepodległości

Na Dni Kobyłki do miasta przybyła Kobyła Niepodległości – czterometrowy koń z metalowych rur i styropianu, który powstał w stolicy na uczczenie 20-lecia wolności. Po przeprowadzeniu 30 maja br. Krakowskim Przedmieściem korowodu zwycięstwa, biała Kobyła została uroczystie przetransportowana do Kobyłki, gdzie stanęła przed Domem Kultury. Ma być symbolem miasta, a jednocześnie propagatorką idei niepodległości, bo przecież niedaleko stąd w Ossowie rozegrała się bitwa z bolszewikami, uznawana za jedną z dwudziestu najważniejszych w historii świata.

Pomnik Kobyły Niepodległości w Kobyłce. Fot. Leszek Marszał

wiatu wołomińskiego. Fajne jest w wędkowaniu to, że jest to pasja całych rodzin i sposób aktywnego spędzania wolnego czasu, łączący pokolenia.

■ **Miłym uzupełnieniem roku jubileuszowego było zdobycie przez Kobyłkę nagród.**

– Zostaliśmy laureatem rankingu „Wspólnoty”, zajmując drugie miejsce w skali kraju, jeśli chodzi o kwotę wydatków środków pochodzących z funduszy unijnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz procentowy udział środków unijnych w wydatkach inwestycyjnych. Nieoficjalnie też wiemy, że podobnie jak w latach ubiegłych znajdujemy się wśród laureatów rankingu „Europejska gmina, europejskie miasto” stworzonym przez „Gazetę Prawną” i Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – jako gmina aktywnie pozyskująca środki zewnętrzne.

■ **W takim razie porozmawiajmy o tych inwestycjach, dzięki którym zdobywacie nagrody.**

– Wiodącą inwestycją w Kobyłce, którą realizujemy wspólnie z naszymi sąsiadami z Wołomina, jest budowa kanalizacji na obszarze całego miasta. Jest to projekt rozpoczęty jeszcze w poprzedniej kadencji, tak że ukłony należą się też naszym poprzednikom. Dziś prace są wykonane już w 95%. Jest pewien problem

z rozkopanymi ulicami, objazdami, z błotem po deszczu, bo prace toczą się równolegle w wielu miejscach. I tu należą się podziękowania naszym mieszkańcom, którzy cierpliwie znoszą niedogodności, bo wiedzą, że ta inwestycja jest dla nich i przyniesie nam wszystkim korzyści; kolejnym krokiem będzie modernizacja ulic oraz chodników, tak więc nasza infrastruktura znacznie się polepszy. Udało nam się zbudować boiska przy dwóch naszych szkołach – ze sztuczną nawierzchnią i oświetleniem. Na ile środki nam pozwalają, inwestujemy też w kulturę – odnawiamy ośrodki kultury i wewnątrz, i na zewnątrz. Budujemy place zabaw, z których korzysta naprawdę dużo dzieci, bo Kobyłka wpisuje się w polski „baby boom”. Przybywa nas nawet po kilkadziesiąt osób miesięcznie, również dzięki działalności developerów, którzy oddają kolejne budynki i osiedla. Dni Kobyłki pokazały wyraźnie, jak wielką mamy populację ludzi młodych, rodzin z małymi dziećmi. To nas bardzo cieszy, bo dobrze wróży na przyszłość.

■ **A gdzie ci nowi mieszkańcy znajdują pracę?**

– Głównie w stolicy, ale nie jest tak, że Kobyłka jest tylko sypialnią Warszawy. Rozwija się tu lokalny biznes, przedsiębiorczość. Mamy wiele małych firm z rodzinną tradycją, które zatrudniają sporo osób i które przynoszą

dochód nie tylko właścicielom, ale i gminie. Dobra współpraca miasta i firm owocuje tym, że rozwijają się one na naszym terenie, a miasto czasem korzysta też z ich sponsoringu.

■ **Dowiedziałam się, że stawia Pan na młode osoby w pracy, zresztą sam Pan jest młodym burmistrzem...**

– Faktycznie, należę do młodszych burmistrzów i rzeczywiście stawiam nie tyle na młodych ludzi, co na osoby kompetentne i chętne do ciężkiej pracy. Myślę, że młodym, wykształconym ludziom trzeba po prostu dawać szansę, aby swoje kwalifikacje wykorzystywali dla dobra społeczności lokalnej. Staram się zatrzymywać młodych i tu wykorzystywać ich potencjał. Nie zapominam też o doświadczeniu starszych pracowników. Staram się stosować model japoński, gdzie wykorzystuje się doświadczenie starszych i energię młodszych. Łącząc te dwie sprawy, można uzyskać optymalne efekty. Gros ciekawych pomysłów to inicjatywa młodych, ale jak je zrealizować – najlepiej wiedzą osoby doświadczone, które pracują od lat w strukturach samorządowych.

■ **Dziękując za rozmowę, życzę więc realizacji wielu ciekawych pomysłów.**

**Materiały o Kobyłce przygotowała
HANNA HENDRYSIAK**

Wraz z Zarządem Związku Miast Polskich

życzę

wszystkim Prezydentom i Burmistrzom Miast,
Radnym oraz Pracownikom Samorządowym
Radosnych Świąt Bożego Narodzenia.

Aby w te szczególne dni ciepła i rodzinna atmosfera
wypełniała Państwa domy,
a czas spędzony przy świątecznym stole
przyniósł spokój i odpoczynek.

Na nadchodzący 2010 rok życzę pomyślności w pracy
na rzecz społeczności lokalnych
i poczucia dobrze spełnionego obowiązku.

Prezes Związku Miast Polskich
Ryszard Grobelny

Wkładka „Samorząd Miejski” – stały dodatek do „Gazety Samorządu i Administracji”.
Wydawca – Związek Miast Polskich; ul. Robocza 46 a, 61-517 Poznań. Wkładkę redaguje zespół
w składzie: Ewa Parchimowicz – red. nac., Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak.
Adres redakcji: ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 63 350 54, fax 0-61 63 350 60,
www.miesta-polskie.pl/sm.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl.
Druk: Pracownia Wydawniczo-Poligraficzna TED

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse